

KUTSESTANDARD

Meditsiinilabori spetsialist, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Meditsiinilabori spetsialist, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Meditsiinilabori spetsialisti töö on meditsiinilabori tööprotsesside korraldamine oma vastutusvaldkonnas. Olulisel kohal on meeskonnatöö ning uute tööprotsesside ja -meetodite juurutamine. Meditsiinilabori spetsialist otsustab laboris kasutatavate meetodite otstarbekuse üle, korraldab meditsiinilaboris oma vastutusvaldkonnas kvaliteedialast tegevust ja osaleb labori arengusuundade väljatöötamises. Meditsiinilabori spetsialist tõlgendab laboriuuringute tulemusi (va arstlik tegevus). Meditsiinilabori spetsialist koolitab ja nõustab laboritöötajaid ja kliente oma vastutusvaldkonnas. Oma tegevuses peab ta kinni laborimeditiinis kehtivatest käitumisharjumistest ja isikuandmete kaitse seadusest. Meditsiinilabori spetsialisti töös on oluline pidev enesetäiendus ja valdkonna arengutega kursis olemine.
A.2 Tööosad
A.2.1 Laboritöö valdkonna korraldamine A.2.2 Laboriuuringute läbiviimine A.2.3 Uute laborimeetodite või -uuringute rakendamine A.2.4 Laboriuuringute kvaliteedi tagamine A.2.5 Klientide koolitamine ja nõustamine
Valitavad tööosad
A.2.6 Labori juhtimine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Meditsiinilabori spetsialist on läbinud magistritasemele vastava bioloogia, biomeditsiini, keemia, proviisori, geenitehnoloogia, tervishoiutehnoloogia või mõne muu loodusteaduse valdkonna õppekava.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Laborispetsialist.
A.5 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks puuduvad.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kohustuslikud kompetentsid B.3.1-B.3.5. Lisaks on võimalik tõendada valitav kompetents B.3.6 Labori juhtimine.

B.2 Meditsiinilabori spetsialist, tase 7 üldoskused

Tegevusnäitajad:

1. Töötab süsteemselt, meetodiliselt ja korrapäraselt, kasutab tööaega efektiivselt.
2. Juhindub isikuandmete kaitse seadusest ja laborimeditsiinis kehtivatest käitumisnormidest.
3. Kasutab oma töös arvutit vastavalt digipädevuste enesehindamise skaala algtasemel kasutaja tasemele (lisa 1).
4. Kasutab oma töös eesti keelt tasemel C1, inglise keelt tasemel B1 (lisa 2).
5. Järgib tööohutus- ja töökeskkonnanõudeid, sh bioloogilisi ohutusnõudeid.
6. Tegeleb järjepidevalt erialase enesearendamisega, hoiab end kursis valdkonna arengutega.

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Laboritöö valdkonna korraldamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Korraldab laboriseadmete (sh infosüsteemide) kasutamist, lähtudes laboritöö eripäradest, kliendi vajadustest ja kulupõhisusest. 2. Koostab laboriseadmete (sh infosüsteemide) hooldustööde plaani vastavalt tootja soovitudele ja kontrollib selle täitmist, korraldab remondi järelevalvet, lähtudes laboris kehtestatud kvaliteedikriteeriumitest. 3. Korrigeerib laboriseadmete kalibratsiooni, lähtudes sisemise ja välise kvaliteedikontrolli hindamiskriteeriumitest. 4. Juhendab ja korraldab meeskonna tööd oma uuringute valdkonnas, lähtudes labori arengustrateegiast. 5. Teeb koostööd raviosakondade õendus- või valdkonnajuhtidega, lähtudes õigustatud vajadustest. 6. Teeb põhjendatud ettepanekuid labori arengukava väljatöötamiseks, lähtudes labori ressurssidest ja valdkonna arengutest.	
B.3.2 Laboriuuringute läbiviimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Teeb laboriuuringuid, vastavalt kehtestatud ametijuhenditele. 2. Tõlgendab oma valdkonna laboriuuringute tulemusi, lähtudes tehnilistest, füsioloogilistest ja üldbioloogilistest mõjuteguritest; konsulteerib enne lõpliku otsuse väljaandmist labori- või raviarstiga, kui laboriuuringute tõlgendamisel on vaja arvesse võtta meditsiinilisi mõjutegureid (diagnoos, patsiendi seisund, rakendatav ravi). 3. Vormistab laboriuuringute tulemused korrektselt ning väljastab vastused vajadusel koos asjatundlike kommentaaridega.	
B.3.3 Uute laborimeetodite või -uuringute rakendamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Valib uued laboriuuringud ja seadmed (sh infosüsteemid), lähtudes klientide vajadustest, labori arengukavast ja sobivatest, uusimatest ja tõenduspõhistest meetoditest. 2. Koostab tööjuhendid ja muu vajaliku dokumentatsiooni lähtuvalt tõenduspõhisusest, tootja antud teabest ja laboritöö korraldusest. 3. Korraldab nõuetekohast valideerimist/verifitseerimist, kogub tulemused, analüüsib ning annab lõpliku hinnangu, lähtudes hindamiskriteeriumitest; koostab valideerimis-/verifitseerimisprotokolli. 4. Seab sisse analüütilise kvaliteedikontrolli, tagab selle tulemuste jälgitavuse ja analüüsi; teeb vajalikud parandused, lähtudes meetodist ja labori kvaliteedi tagamise põhimõtetest. 5. Korraldab uute meetodite ja seadmete (sh infosüsteemide) kasutamise väljaõpet, tutvustades uuenduse erisusi ja töökorralduslikke muudatusi.	
B.3.4 Laboriuuringute kvaliteedi tagamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Koostab ja kaasajastab oma vastutusvaldkonnas labori kvaliteedisüsteemi dokumente, lähtudes labori dokumentide haldamise korrast. 2. Kaasajastab analüütilise kvaliteedikontrolli, tagab selle tulemuste jälgitavuse ja analüüsi; teeb vajalikud parandused, lähtudes meetodist ja labori kvaliteedi tagamise põhimõtetest. 3. Hindab ja analüüsib oma uuringuvaldkonna kvaliteedikontrolli tulemusi vastavalt kvaliteedikontrolli hindamiskriteeriumitele, teeb kokkuvõtte ja hindab sooritust.	

4. Hindab kvaliteediindikaatoreid.
5. Leiab lahendused mittevastavuste ilmnemisel, korrigeerib tegevusi ning rakendab parandusmeetmed, lähtudes laboris kehtivast töökorraldusest.

B.3.5 Klientide koolitamine ja nõustamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Nõustab kliente sobivate uuringute valiku ning uuringutulemusi mõjutavate tingimuste, laboriuuringute referentväärtuste, määramis- ja otsustuspiiride osas, lähtudes olemasolevast tõendus põhiseadusest teabest. 2. Koostab erinevaid laboriuuringuid tutvustavaid teabematerjale, kasutades tõendus põhiseadusest materjali ja arvestades sihtgruppi. 3. Korraldab ja viib läbi klientide koolitust oma uuringuvaldkonnas, lähtudes sihtgrupist ja kasutades selleks sobivaid meetodeid.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Võimalik tõendada valitav kompetents B.3.6 Labori juhtimine.

B.3.6 Labori juhtimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Korraldab labori arengukava ja -strateegia ning riskianalüüsi väljatöötamist. 2. Juhib ja korraldab meeskonna tööd lähtuvalt labori arengukavast. 3. Juhib arendustegevust (projekte ja uurimustööd) lähtuvalt labori arengukavast. 4. Koostab hankedokumentatsiooni, lähtuvalt labori tegevuskavast. 5. Tagab töökeskkonna vastavuse nõuetele, osaleb töökeskkonna sisekontrolli ja riskianalüüsi läbiviimisel. 6. Korraldab personali värbamise protsessi, tagades labori vajadustele vastava personali olemasolu. 7. Kaardistab koolitusvajaduse; koostab personali koolitusplaani ja korraldab selle täitmist. 8. Korraldab koostööd seotud asutustega.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	23-07042022-2.1.1/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Kai Jõers, SA Tartu Ülikooli Kliinikum Anu Tamm, Eesti Laborimeditsiini Ühing Kai Lauri, Synlab AS Marge Kütt, SA PERH laboratoorium Aivar Orav, Eesti Bioanalüütikute Ühing
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	28
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	07.04.2022
6. Kutsestandard kehtib kuni	06.04.2027
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2269 Tervishoiu tippspetsialistid, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Medical laboratory specialist, EstQF Level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamise skaala	

Lisa 2 [Keelte oskustasemete kirjeldused](#)